

DEJAN ERIĆ, EKONOMISTA

Dejan Erić: Stručnost na prvom mestu

O javnim preduzećima treba učiti od Indije

Pre 50 godina Indijci su od nas učili kako da prave javna preduzeća, a danas je u ovoj zemlji javni sektor profitabilniji od privatnog

Početak 60-ih godina prošlog veka Indija gotovo da nije imala javna preduzeća. Onda su ušli u pokret nesvrstanih zajedno sa Jugoslavijom i od nas učili kako da ih naprave. Danas, pola veka kasnije, mi možemo da učimo od njih. Imaju oko 250 javnih preduzeća u kojima radi skoro tri miliona ljudi. Uz to, Indijci sa ponosom ističu kako je javni sektor profitabilniji od privatnog, a jedino je profitabilniji sektor međunarodnih kompanija, kaže za "Novac" Dejan Erić, direktor Instituta ekonomskih nauka.

Tajna uspeha javnog sektora Indije, kaže Erić, pre svega je u profesionalizaciji menadžmenta i postavljanju vrlo sposobnih ljudi koji, pored patriotizma, imaju i visok nivo znanja i veština da posluju u globalnom okruženju. Biraju se najbolji studenti, šalju se u inostranstvo na usavršavanje, u njih se ulaze, ali se traže i rezultati. Sve suprotno od onoga što se radi u Srbiji.

- Nažalost, mi u Srbiji malo marimo za rezultate. Ovde se uspeh ne prašta i ljudi se više bave ogovaranjem. Ako neko nešto napravi, neće se pričati o rezultatu, nego će se uvek naći neki dušebrižnik da kaže - "ma ne znaš ti njega...". Zato još uvek imamo praksu da na mnoga važna mesta u javnim preduzećima postavljamo ljude na osnovu partijske pripadnosti, a ne po osnovu menadžerskih ili liderskih sposobnosti. To je samo dokaz da mi kao zemlja još uvek nismo u dovoljnoj meri sazreli i shvatili značaj istinskog restrukturiranja sektora javnih preduzeća. Posledice takve prakse su katastrofalne, javni sektor beleži visok nivo gubita-

ka, koje na kraju moraju platiti poreski obveznici. Nije ovaj problem specifičnost isključivo Srbije, sa njime su se suočavale i druge zemlje u tranziciji. Ali vremenom su shvatale da od korporatizacije javnih preduzeća, profesionalizacije menadžmenta i podizanja kvaliteta upravljanja korist imaju svi - od same države do svakog građanina - objašnjava Erić.

Na pitanje kako će se loš kvalitet kadrova u javnim preduzećima i delu državne administracije odraziti na proces prodruživanja Srbije EU, naš sagovornik kaže:

- Pitanje restrukturiranja javnih preduzeća pre ili kasnije će se naći na listi otvorenih pitanja u procesu EU integracija. Nažalost, mi ovde u Srbiji mnoge stvari radimo zbog EU ili kada nas neko iz EU na to pritisne. To je krajnje pogrešan pristup koji u dugom roku nije održiv. Mnoge stvari u ovoj zemlji moramo da radimo zbog sebe samih, a ne zbog EU. Ponovicu još jednom - od uspešnog restrukturiranja javnih preduzeća korist će imati svi. A ako me pitate koji je ključni kriterijum za izbor kadrova koji će obaviti ovaj važan i delikatan posao, odgovor je bez dileme - stručnost. A to je vrlo lako odrediti. Pogledate CV kandidata, vidite šta je radio i šta je uradio. Ako neko sa 50 i više godina treba da počne da vodi kompaniju, a prethodno ništa nije uradio - kako možete očekivati da će biti uspešan. Šansu treba davati mladim i uspešnim ljudima. Mlad čovek ima volju, energiju, viziju i mora da vodi računa da treba da traje još XY godina. Partijski radnik ili poslušnik nema taj horizont. Njegov mentalni sklop je drugačiji i on samo razmišlja kako da "poutraje do narednih izbora".

B. KRIVOKAPIC